

Till kommunstyrelsen

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Bilaga	
Ink.	2012-02-03
Dnr:	327-183/2012
Till:	R E

Skrivelse om bättre kvalitetskontroll och fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen

Den senaste revisionsrapporten "Styrning, uppföljning och kontroll av beviljade insatser inom äldreomsorgen" (Nr 2 januari 2012) visar omfattande och allvarliga brister på externt drivna vård- och omsorgsboenden.

Ofta saknas en helhetsbedömning av den äldres behov. Handläggarna ser enbart till fysisk hälsa och inte till livsstil och intressen – vilket gör att den äldres egentliga behov kanske inte alls tillgodoses. Målen utformas som schabloner – att enbart säga "heldygnsomsorg" ger ingen vägledning om hur insatserna ska utformas, och det försvårar möjligheten att följa upp insatsen. Genomförandeplaner saknar oftast information om hur den äldre varit delaktig i planeringen, och liknar mer arbetsinstruktioner för personalen än beskrivningar av den äldres behov och önskemål. I fråga om rehabilitering görs olika tolkningar av uppdraget och det råder oklarheter om vem som ansvarar för vad. Risken är uppenbar att äldre inte får den rehabilitering de är i behov av och har rätt till.

Vidare finns brister när avtalen ska förlängas, det är oklart om kommunstyrelsen samrått med berörda nämnder innan avtal förlängs och det framgår inte heller om kommunstyrelsen följt upp att entreprenören levt upp till de satta kraven innan man beslutar om förlängning. Sanktionsmöjligheter, som vite, upphävande av avtal eller avdrag i ersättningen, tolkas och används på olika sätt av olika nämnder.

Sammantaget finns en rad allvarliga brister, som behöver åtgärdas snarast. Hittills har kontroll av den privatiserade äldreomsorgen inte alls omfattat kvalitetskraven. Tillsyn har gjorts genom att man frågat företaget om de har kontrollprogram, avvikelshantering, personalutbildning, ledningssystem med mera. I praktiken har ingen kontrollerat kvaliteten eller hur rutiner har implementerats i verksamheterna.

Samma system gäller Socialstyrelsens kontroll, vilket lett till att ett av de kvalitativt sämsta äldreboendena i Stockholm fått ett av de bästa betygen. Så kan man inte fortsätta. Effektivare kvalitetskontroller måste införas liksom tillsyn av själva verksamheten.

Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår ska vårdföretaget göra och journalföra. Ett sätt att mäta detta är genom kvalitetsregistret Senior Alert. Miljöpartiet kommer årligen att efterfråga sådan statistik liksom oberoende kvalitativa undersökningar av hur vården och omsorgen verkligen utförs. Vi anser dessutom att de ledningssystem som företagen har ska redovisas och vara offentligt tillgängliga.

De anställda i stadens hemtjänst och vård- och omsorgsboenden gör ett oerhört viktigt arbete, men i dag vågar många inte berätta om missförhållanden de ser av bland annat rädsla att förlora arbetet. Miljöpartiet vill att all personal i offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av meddelarfrihet, det vill säga att man har en grundlagsskyddad rätt att påtala missförhållanden och till exempel tala med journalister. I dag är det enbart inom den kommunala äldreomsorgen som meddelarskyddet gäller fullt ut. Miljöpartiet i riksdagen har

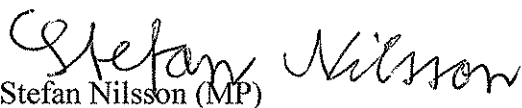
tagit initiativ till att genomföra de lagändringar som krävs. Också Stockholms stad bör göra vad den kan för att kräva full meddelarfrihet för all personal i äldreomsorgen.

Det är bra för kvaliteten och valfriheten att det finns både privat och kommunal äldreomsorg, men det är viktigt att de privata alternativen inte leder till att kommunen fransäger sig sitt ansvar för de boendes hälsa och säkerhet.

Jag förslår att stadens upphandlingsregler och uppföljningssystem skärps på dessa punkter:

1. Upphandlingsreglerna förtydligas i fråga om personalbemanning, utbildningsnivå, möjlighet till fortbildning och andel tillsvidare- och månadsanställningar.
2. Hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboenden kvalitetssäkras, exempelvis genom instrumentet Senior Alert.
3. Ledningssystemen som företagen har ska redovisas och vara offentligt tillgängliga.
4. Personal hos alla utförare ska ges full meddelarfrihet i likhet med av kommunen anställd personal.

Stockholm 2012-02-01

Stefan Nilsson (MP)